

τείας, δέν παύει νά είνε άνθρωπος. Κι' έχουµε πολλά παραδείγµατα τέτοιων ανθρώπων που ξαναγίναν τίµιοι, γιατί κλείστηκαν σέπραγµατικά σωφρονιστήρια κι' όχι σέ μαρτυρικές τρωήγλες, που τούς κάνουν νά σκέπτονται πάντα πώς νά δραστηρεύσονται. "Ετσι τούς τροφίµους τών φυλακών τού Χουγκοτράιτεν δέν τούς αφήνω ούτε µία στιγµή νά σκεφθούν ότι είνε κατάδικοι κι' ότι είνε κλεισµένοι εδώ πέρα γιατί έκαναν ένα έγκληµα. Μά κάθε τρόπο προσπαθώ νά τούς κώνω νά ξεχάσουν τ' αδικηµά τους. Προπάντων τούς θένω καταδικούς και τ'α παιδιά. "Αλλωτε και τ' σωφρονιστήριου τού Χουγκοτράιτεν μοιάζει περισσότερο µ' ένα υποδειγµατικό σχολείο, παρά µε φυλακές. "Έχει εύρύχωρες αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, ένα µεγάλο γυµναστήριο, λουτήρες κι' αίθουσες αναπαύσεως, στις όποιες οι κατάδικοι µαζεύονται κάθε άπόμεµα για νά διασκεδάσουν µε διάφορα παιχνίδια. Μοιάζουν όλοι τους µε µεγάλα παιδιά λιγάκι κακοµαθηµένα, τ'ά όποια δεικνύουν µεγάλα αρχίζου νά πειθαρχούν και νά ήµερεύουν. Στην αρχή, όταν τούς μεταφέρουµε στό Χουγκοτράιτεν κι' είδαν όλες αυτές τις αναπαύσεις και τήν έλευθερία που είχαν, νόµισαν ότι τούς παίζουµε κανένα άσχηµο παιχνίδι και θέλουν νά δραστηρεύσονται. Είγαµε όμως λάθος τ'ά µέτρα µας κι' έτσι έµποδισαµε τήν άπόδρασή τους. Τότε, για νά τούς κώνω νά πιστέψουν ότι αυτό τό σχολείο ήταν πραγµατικά γι' αυτούς, είπα και τους µάζεψαν οι κλητήρες, δηλαδή οι δεσµοφύλακες στήν αλλη τής Σχολής κι' εκεί τούς παρακάλεσα νά µε βοηθήσουν νά τούς ξανακώνω ανθρώπους. Οι κατάδικοι µε κύταξαν µ' ένα ήλιθιο χαµόγελο κι' ό ένας σκουνοίσε κοροϊδευτικά τόν άλλον. "Ένας µάλιστα άπ' αυτούς δέν βστάλαξε και µοι έπτε:

—Δέν τ' αφήνεις αυτό, κ. διοικητή. "Εµεις ξέρουµε πώς περιποιούνται κάτι άνθρωποι σάν και: µας. Δέν µπορείς λοιπόν νά µας κώνω νά πιστέψουµε ότι δέν µας έτοιµάζεις κανένα καινούργιο βάσανο!

Φώναξα αύτουνοδ τού καταδικου νά πλησίση και τόν ρώτησα νά µοι πη πώς τόν λένε και πού ήταν τό έγκληµά του

—Αέγυοµαι, µ' άπάντησε, Ραούλ. Μά είµαι πού γνοστίζε µε τ' όνοµα «Άλεπου». Μά καταδικασαν, γιατί νόµισαν ότι είχα κόψει τό λαϊµό µιάς γρηθιάς για νά τής πάρω τό κοµπόδεµα.

Αύτός ό έγκληµατίας δέν ήταν ούτε είκοσι χρόνων.

—"Άκουσε, τού είπα, έχω έµπιστοσύνη σ' έσένα, γι' αυτό θά σέ διορίσω έπόπτη τής τάξεως. Φρόντισε νά φανής άξιος τής έµπιστοσύνης µου.

Αύτός λοιπόν ό κατάδικος άπό κείνη τή µέρα έγινε φρόνιµος και κολακεύεται τόσο άπό τήν έµπιστοσύνη που του είχα δείξει, όστε κύτταξε νά εφαρµόζονται κατά γράµµα οι καινοσμοί.

Στή Σχολή τού Χουγκοτράιτεν οι κατάδικοι µαθαίνουν διάφορες τέχνες κι' όταν θά τελειώση ή ποιή τους, όχι µόνον δέν θά είνε πειά ό άγριοι και τροµεροί δολοφόνοι, αλλά θά γίνουν πολύ καλοί τεχνίτες, γιατί όλοι τους είνε τετραπέρατοι. Τό ίδιο κι' ή γυναίκα έργάζονται όλη τή µέρα διασκεδάζου, µαθαίνου γράµµατα και σιγά-σιγά ξαναγίνονται πάλι άνθρωπίνες ύπάρξεις.

"Η φυλακές τού Χουγκοτράιτεν είνε ή πιο µοντέρνες φυλακές τής Εύρώπης. Μά ό διοικητής τους, στό τέλος τής συνεντεύξέως του, δέν είσασε νά µοι όµολογήση ότι δυστυχώς ύπάρχουν και κατάδικοι που δέν µπορούν νά συµφορνωθούν. Αύτους άναγκάζεται, για νά µη χαλάσουν και τούς άλλους, νά τούς στέλνι πάλι πίσω στό τροµαχτικά κάτεργα. Είνε οι έκ φύσεως έγκληµατία που δέν µπορούν νά διορθωθούν ποτέ. Μ' αυτό είνε πάρα πολύ λίγιο έν συγκρίσει µε τούς άλλους ανθρώπους που έγκληµατούν σέ µία στιγµή παραφροσύνης, κι' αυτοί θέθαινα έχουν τήν έλπίδα νά ξεαναγίνου καλοί και τίµιο πολίτες,

ΠΙΛ ΜΠΡΕΝΓΚΕ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Ο ΣΥΝΕΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Μιά µέρα, ένας Γασκώνας, μόλις άκουσε νά µιλούν για τήν έξυπνάδα µερικών ανθρώπων, είπε:

—"Εγνώρισα κι' έγώ έναν άνθρωπο έξαιρετικά έξυπνο και µεθυστικό. Αύτός ό χριστιανός λοιπόν κάποτε, που τού έτυχε ένα φοβερό και άνεπαυρόντο δυστύχηµα, τόσο πολύ άπελπίστηκε, όστε τράθηξε και ξερρίζωσε όλα του τ'ά µαλλιά. "Αλλά, προσέξτε, δέν ξερρίζωσε παρά µόνον όσες άσπρες τρίχες είχε!...

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΜΟΝΑΧΟΚΟΡΗ

Γιά πές µου, κόρη µ' όµορφη, γιατί έχεις τόσες χάρες ;
Μέ τί σέ τρέφει ή µάννα σου, και τί καλά σου δίνει ;
Μή σέ ταΐζει ζάχαρι, για νύχρη τή γλυκάδα ;
Μή σέ ποτίζει γάλατα, κι' άσπρίζεις σάν τ'ό γάλα ;
Μή σέ κερνά ροδόµερο, κι' ανθίζεις σάν τ'ά ρόδα ;
Μή σούχει τρώµατα πούπουλο, για να γλυκοκοιµάσαι ;
Και µόχο στα προσκέφαλα, για νά µοσχοµυρίσης ;
—Μένα ή καλή µαννούλα µου, κι' ή άκριβή µου µανέρα,
Δέ µε ταΐζει ζάχαρι, δέ µε ποτίζει γάλα,
Δέ µε κερνά ροδόµερο, για νά πολυµορφοβάνω,
Μέ τήν καλή τής τήν εύχή, µυρίζω σάν τ'ό µόχο,
Μένα ή καλή µαννούλα µου µε χάδια µ' ανατρέφει
Μέ τ'ά γλυκά τής τ'ά φιλιά µου δίνει τή γλυκάδα,
Μέ τήν καλή τής τήν εύχή, µυρίζω σάν τ'ό µόχο,
Μέ τήν άσπρη τρέφουµα, κι' ανθίζω µ' όµορφαίνο,
Γιατ' είµαι κόρη µοναχή και κόρη χαιδεµένη.
("Απ' τ' «Ειδύλλια») Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΧΕΡΙ

Λάµπει καθαρίο µέτωπο, και διώνγεις τ' άγρια σκότη,
Μάγυλα δροσοστάλαχτα µοσχοβολάτε νειότη,
Στόµα πού στάζει κάποτε στό µέλι τό φαρµάκι,
Λαχταριστέ χιονόλαµε, κυµατιστό κορµάκι,
Κι' έσεις µαλλιά, πού πιάµε µε τ'ά σγουρά πλεµάτια
Κι' έσεις πού σατεύετε τ'ά έγκάρδια βάθη, µατία!

"Οραία είστε, δόλολαµπρα, µά τό δικό µου άστέρι,
Θέσει όµορφιά δέν είστε σείς, δέν είστε έν έν χέρι!
Χέρι πού ποτέ ή Προκοπή, και πούτ' ή "Ελενηόµουση,
Τόχου η µιά για νά βοηθή, κι' ή άλλη για νά δίνι,
Χέρι σάν μάγυσσας ραβδί, κάθε πού γγίζι ανθίζει,
Και για νά κώνη τό καλό, άκόµα κι' άσχηµίζει!

"Ω χέρι, τού φτωχού χαρά και τού σπιτιού καµάρι,
"Ατίµπο, παρθετικό, κρυφό µαργαριτάρι,
Μή γυεις άπό πώνω µου, µη λείψεις άπό µπρός µου
Κι' όδηγα τόν άνήξερο στήν έρηµία τού κόσµου,
"Αστρο στους Μάγους έδειξε τό όρµο τό Μοισία,
"Ω χέρι, δείξει µου κι' έσύ πού κρύβεται ή Εύτυχία!
("Από τ' «Μάτια τής Ψυχής µου») Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΑΡΗΓΟΡΤΟΣ

"Ωιμέ, πώς άπαράτησες όίµένα!
Μέ πούα καρδιά, µέ πούα ψυχή, ψυχή µου,
Τό µαύρο και ταλαίπορο κορµί µου,
Πού ζώσε µόνι κι' έπτεε για σένα ;
"Ελεος νά λάβη αυτή ή καρδιά για µένα,
Τής τύχης µου δέν ήταν, κι' όι ρυθιοί µου,
Και τ' άπαυτό µου δάκρυ, όι στεναγμοί µου,
Ήσανε σωθικά άπολιθωµένα,
Τώρα τυφλός άπόµεινα, ό καϊµένος
Μήτε µένι πού µέσ' στήν καρδιά µου,
Τό πάθος µου µε σθείρει νά λαλήσω!
Στόν άιµιο τού γιαλού νονατισµένος,
Τό πέλανος πού σ' άποπασ θεά µου,
Πασσαλωδ νά σέ γυρίση πίσω—
("Από τούς «Στεναγµούς» 1857)

ΑΝΤ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

ΒΡΑΧΝΑΣ

"Ω, μήτε ή γύµνια, μήτε ή πέινα—άλλοµονό µου!—
—Χαρίσµατα πού µιά φορά άπό σέ τ'ά πηρα—
Μήτε τό νυχταπόσκειτο—κακή µου µοίρα—
Μέ σέρνει έπί ένα φάντασµα τού όρµου.

Τ' άραγνιασµένα µατία µου ζητούν σέ γύρα
Και τ' άσπασκό τό χέρι µου, πού ρίγη τρούσο
Τ' άνασάλειψον σύγκροµο, µέ τόν καιµό µου
Τόν άλυωτο, σου άργοντυπά στήν έξω θύρα.

"Ελα, και τ' άνοιξιόµανισσα πού οιάζει,
Δέν είνε παρ' άγέρας και χαλάζει,
"Ω, σήκω κι' άνοιξέ µου, είµ' εκείνη.

Γιά µιά στιγµή παράτησα τ'ά καταθρόνια,
Αποµνηµένη ή δύστυχη γρόνια και χρόνια,
Νά πέσουµε άλλη µιά φορά στήν ίδια κλίνη,
("Από τ' «Ωρες») Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ